

OBRтни VESTNIK

STROKOVNI LIST ZA POSPEŠEVANJE OBRTI IN ZAŠČITO OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE

»OBRтни VESTNIK«, SPLOŠNO VELJAVNO IN NEODVISNO GLASILO OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE, IZHAJA 1. IN 15. V MESECU // STANE CELOLETNO DIN 40.—, POLLETNO DIN 20.—, POSAMEZNA ŠTEVILKA DIN 2.— // ZAKLJUČEK REDAKCIJE 10. IN 25. V MESECU. // NEFRANKIRANI DOPISI SE NE SPREJEMAJO. // ROKOPISI SE NE VRAČAJO. // PRISPEVKI SE NE HONORIRAJO. //

»OBRтни VESTNIK« PRINASA OBJAVE, RAZGLASE IN VESTI VSEH OBRTNIH ORGANIZACIJ IN UPRAVNIH OBLASTI KRALJEVINE JUGOSLAVIJE TER NAJVAŽNEJŠE VESTI IZ INOZEMSKEGA OBRTNIŠKEGA SVETA. // UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, KRALJA PETRA TRG 8. TELEFON 35-23. // PONATISI DOVOLJENI // Z NAVEDBO VIRA. // OGLASI IN MALI OGLASI PO STALNEM CENIKU. //

XXIV. LETNIK

V LJUBLJANI, 1. FEBRUARJA 1941

STEV. 3—4

V imenu njegovega Veličanstva Kralja! Okrožno kot zorno sodišče v Ljubljani je o obtožbah, katere je dvignil zasebni tožitelj Ogrin Ivan zoper Ravljena Davorina in Mikliča Antona, zaradi prestopka po čl. 52 zakona o tisku razsodilo tako:

Miklič Anton, rojen 21. XII. 1910. v Lipnici pri Gradcu, pristojen v Krško, bivač v Ljubljani, Ruska ul. 15. urednik »Obrtnega Vestnika«, neoporečen je kriv

da je kot urednik »Obrtnega Vestnika« dovolil v številki 9 tega lista z dne 1. V. 1939. pod naslovom »Ali je to avtonomija obrtnega odseka« objavo članka, vsebujočega tudi naslednje: ... ki presegajo mejo zakonitih predpisov, ... kdo to avtonomijo obrtnega odseka vrši in kdo jo zlorablja ... Vemo tudi, da se je samovoljno oddala košnja zborničnega travnika nekemu osebnemu prijatelju gospoda predsednika ... Če bi potem vzeli v roke še razne knjižne beležke, bi morali le ugotoviti stvari, ki kažejo v čudni luči, zakaj kričanje po avtonomiji. Noben zbornični funkcionar do danes ni bil posebej za zbornične posle odškodovan s kakimi nagradami, samo gospod podpreds. g. Ogrin je znal vnesti v proračun znesek 18.000 kot nagrado za dežurno delo ... Avtonomija je v nevarnosti od onih, ki jo hočejo zlorabiti v škodo slovenskega obrtništva.

S tem je zakrivil prestopke zoper čast po členu 52-I zakona o tisku in se vsled tega obsodi po členu 56-II z. o. t. z uporabo § 72-5 kz na 500 din denarne kazni plačljive po členu 40, — zakon o tisku v 8 dneh po pravomočnosti te sodbe in spremenljive za slučaj neizterljivosti po § 44-2 kz v 9 dni zapora, nadalje po členu 62 zk o t. na plačilo materialne odškodnine zasebnemu tožilcu Ogrinu Ivanu na plačilo 250 din in to v smislu čl. 40-3 z. o. t. v 14 dneh v pravomočnosti sodbe. Po členu 63 zakona o tisku se dalje obtoženec obsodi, da mora dati natisniti dispozitivni del te sodbe na svoje stroške na čelu lista »Obrtni Vestnik« v prvi številki, ki izide po pravomočnosti sodbe. Obtoženec se obsodi po §§ 310, 314 kp. na povračilo stroškov kp in sicer na povračilo onih stroškov, ki so nastali vsled postopanja radi dejanj, radi katerih je bil s to sodbo spoznan za krivega; stroške eventuelne izvršitve kazni bo moral povrniti obtoženec, dočim se po § 314 a kp. plačila povprečnine oprosti.

O p r o š č a

pa se, da bi bil zakrivil prestopke po čl. 52-I zakona o tisku s tem, da je v listu »Obrtnem Vestniku« v številki 9 z dne 1. V. 1939. kot urednik tega lista pustil objaviti v članku »Ali je to avtonomija obrtnega odseka« tudi sledeče stavke: »Večina obrtnega odseka, pa se smatra za edino poklicano, da morejo biti le njeni zastopniki udeleženi pri takih zborovanjih. Zato imamo že nebroj slučajev, kjer sta se ta način in ta taktika v resnici izvajala ... Je predsednik obrtnega odseka zlorabil ta sklep in delegiral na neko skupščino tajnika svoje prostovoljne organizacije, ki ni član zborničnega sveta ... kdo prevzame odgovornost za tako kršitev avtonomije obrtnega odseka ... a ta slučaj ni edinstven, znano nam jih je še več. Zatevalo se je čiste račune, za nas pa ni so čisti računi, če podjetje predsednika obrtnega odseka na lastno pest, brez naročila vozi na zbornični svet stavbni odpadni material, za kar pa se pošlje na to zbornico račun 13.245 din.

Uredba o ustanovitvi Obrtne Zbornice v Ljubljani

Ministrski svet je na predlog trgovskega ministra predpisal uredbo o ustanovitvi obrtne zbornice v Ljubljani ter o spremembah in dopolnitvah uredbe o trgovinskih, industrijskih in obrtnih zbornicah. Uredba je sedaj objavljena v »Službenih novinah« in dobi obvezno moč 15 dni po objavi. Nekateri listi so poročali, da bo imenovan pri obrtni zbornici nekak »gospodarski svet« odnosno, da bo imenovan le zbornično predstvedstvo. Kakor je sedaj iz besedila uredbe razvidno, bo imenovan za obrtno zbornico in za trgovinsko industrijsko zbornico poleg predsednika in podpredsednika celotni začasni zbornični svet. Uredba določa naslednje:

Čl. 1. Za zastopanje, zaščito in pospeševanje gospodarskih interesov v zvezi z obrtjo se ustanovi v Ljubljani Obrtna zbornica. Uredba o trgovinskih, industrijskih in obrtnih zbornicah od 3. avgusta 1932 z vsemi svojimi spremembami in dopolnitvami bo veljala tudi za to zbornico, kolikor s to uredbo ni drugače predpisano.

Področje Obrtne zbornice v Ljubljani obsega vse področje dosedanje Zbornice za TOI v Ljubljani.

Račun se je seveda likvidiral zaradi ljubega miru. Danes se pa to zemljišče ureja brez vsakih stroškov, seveda tudi brez g. Ogrina ... ali naj bo to avtonomija, če zbornični podpredsednik g. Ogrin naroči svojemu sinu, da izdela načrte za stavbo na dvorišču zbornice in da se za te načrte potem predloži zbornici račun v iznosu 31.000 din, kateri znesek pa se je samemu predlagatelju umevno zdel previsok in ga je dobrovoljno znižal na borih 15.000 din. Seveda se je radi ljubega miru tudi tokrat ta vsota likvidirala, dasi od te stavbe — še danes nimamo ničesar razen razrušenega dvorišča zbornice, ki tudi ni bilo zastoj, čeprav ni nihče od odgovornih tega naročil in je za to delo predložilo podjetje g. zborničnega podpredsednika račun za cca 7.000 din in tudi to se je plačalo radi ljubega miru ... Gospodu podpredsedniku Ogrinu se je tudi radi ljubega miru tolerantno prepustilo, da je na račun knjižnice honoriral svojega sina za njegove zbornične in izvenzbornične posle. Tako po malem smo pripravljeni razkriti še marsikaj ... želimo, da bodo v svojih izvajanjih prijatelji resnice in poštenja, ne pa laži in zavijanj. Iz tega razloga svarimo slovensko obrtništvo, naj ne naseda neresničnim poročilom.

V kolikor so bile s postopanjem radi dejanj oziroma objav, glede katerih je bil obtoženec oproščen obtožbe, povzročene obtožencu posebni stroški, mora obtožencu te stroške povrniti zasebni tožilec (§ 311 odst. II. t. 2. kp.).

R a z l o g i

Ad II:

Deloma pa sta se morala obtoženca oprostiti obtožbe, ker sta dokazala resničnost činjenic, na katere so se nanašali inkriminirani očitki in je šlo za upravičeno kritiziranje delovanja zas. tožilca. Očitek, da se vidi iz računov obrtniškega odseka, kakšna da bo ločena zbornica, če bodo imeli besedo politični gospodarji, je deloma splošna polemika, deloma v toliko utemeljen, ker res izhaja iz računov, da je

Čl. 2. Odstavek 1., § 4. uredbe o trgovinskih, industrijskih in obrtnih zbornicah od 3. avg. 1932., ki je bil spremenjen z uredbo o spremembah in dopolnitvah uredbe o trgovinskih industrijskih in obrtnih zbornicah od 22. maja 1940, se spremeni tako, da se v točki 7. zamenja besedilo »Trgovinska, industrijska in obrtna zbornica« z besedilom »Trgovsko-industrijska zbornica«. Na koncu odstavka pa se za točko 14. doda nova točka, ki se glasi: »15. Obrtna zbornica v Ljubljani s področjem označenim pod 7.« (Ta sprememba pomeni, da se z ustanovitvijo Obrtne zbornice spremeni dosedanja Zbornica za TOI v Trgovsko-industrijsko zbornico).

Čl. 3. V roku 15 dni od dneva objave te uredbe bo minister za trgovino in industrijo postavil Trgovsko-industrijski zbornici in Obrtni zbornici v Ljubljani predsednika, podpredsednika in svetnike začasnih svetov. Če se izkaže potreba, se lahko postavljene osebe razrešijo dolžnosti ter na njihovo mesto postavijo druge.

Naloga začasnih svetov je, da izdajo nove statute zbornic, da pripravijo vse potrebno za likvidacijo mate-

dobila rodbina zas. tožilca v zvezi z razstavo v Berlinu 30.000 din, kar vsekakor dopušča zaključek, da je zas. tožilec sebe in svojo rodbino favoriziral. Tudi pasus o »čistih računih« v zvezi z očitkom, da je podjetje zas. tožilca vozilo na zbornični svet odpadni material in potem poslalo za to zbornico račun, je bil upravičen, kajti to je bilo res, kakor to izhaja iz zapisnika o plenarni seji in se je to od mnogih kritikovalo. Kakor je izpovedal priča Čuč, je bil zasebni tožilec res udeležen pri podjetju »Gradidom«, ki je navažal dotični material in je glasom pričevanja generalnega tajnika Mohoriča bilo to res inkompatibilno, da je fungiral zas. tožilec kot zbornični funkcionar tudi dobavitelja zbornice. Ravno tako je upravičena kritika, da se je očitalo zas. tožilcu, da je naročil svojemu sinu, naj izdela načrte za stavbo na dvorišču zbornice, da je sin te načrte predložil in zahteval za to 31.000 din potem pa ta zahtevek znižal na 15.000 din. Vse to je bilo v bistvu resnično, kakor to izhaja iz zapisnika o seji in iz pričevanj ing. Ogrina, Čuča, Smrkolja in Mohoriča. Tudi očitek, da je zas. tožilec honoriral lastnega sina za njegove posle, je bil utemeljen, ker je vsaj v glavnem se to res zgodilo, ker je bil res sin zas. tožilca nastavljen pri zavodu za pospeševanje obrti, ki je dobil za to honorar iz proračuna za knjižnico, kakor to izhaja z zapisnika o plenarni seji in iz pričevanj Rebeka ter Igliča. Stavki smo pripravljeno razkriti še marsikaj ... želimo, da bodo prijatelji resnice itd. — svarimo naj ne nasedajo ... so le redakcije z ozirom na prejšnje zatrjevane fakte.

Tudi očitek, da je zas. tožilec zlorabil sklep Obrtnega odseka in delegiral na neko skupščino tajnika svoje prostovoljne organizacije, ki ni bil član zborničnega sveta, je bil le opravičena kritika, ker je zas. tožilec to nepravilnost res storil, kakor je to posneti iz zapisnika o seji in iz izpovedb priča Urbasa, Igliča in Rebeka.

V Ljubljani, dne 12. junija 1940.

Važnejši članki v današnji številki

PROMET S SUROVIMI KOŽAMI NA RAZPOTJU KAJ JE BOLJŠE: NOVI ALI STARI STROJI ZAKAJ SMO ZAGovarjali NAŠO SKUPNO ZBORNICO NAJ ŠTEVILKE GOVORE

ričnih in osebnih odnošajev dosedanje Zbornice za TOI, da to likvidacijo izvrše in da opravijo vse ostale posle, ki spadajo v delokrog zbornice.

Čl. 4. Za likvidacijo osebnih in materialnih odnošajev Zbornice za TOI veljajo predpisi §§ 38. in 39. uredbe o trgovinskih, industrijskih in obrtnih zbornicah z naslednjimi spremembami:

1. Novi zbornici sta dolžni prevzeti osebe dosedanje Zbornice za TOI. S sporazumom med predstvedstvom Trgovinsko-industrijske zbornice in predstvedstvom Obrtne zbornice bo določeno, kakšen del namerščenecv dosedanje Zbornice za TOI bo prevzela Obrtna zbornica. Če ne pride do sporazuma bo o tem odločal ban dravske banovine.

2. Obrtna zbornica v Ljubljani ne bo izjemno od določb 11. točke § 394. Obrtnega zakona dolžna imeti pokojninski sklad za svoje uslužbenice in bo morala svoje uslužbenice zavarovati pri Pokojninskem zavodu v Ljubljani.

Josip Rebek

Na razpotju

Z uredbo ministra trgovine in industrije g. dr. I. Andresa je bil preosnovan ustroj našega gospodarskega predstavništva tako, da se iz tega dosednjega sestava izloči obrtništvo in ustanovi obrtniška zbornica s sedežem v Ljubljani za področje cele dravske banovine.

Pravijo, da je s tem bilo ugodeno dolgoletni zahtevi slovenskega obrtništva, za katero baje da se je izjavila celo večina. Mi smo s tega mesta že večkrat opozarjali na posledice takega ustroja zbornice, istočasno pa tudi ugotovili, da so trditve o večinski zahtevi zgolj stvar, ki dejanskemu stanju nikdar ni odgovarjal. Zbiranje podpisov in izjav v tem pogledu se je izvršilo enostransko in nepravilno. — Vsaka taka akcija, ako hoče biti stvarna in objektivna, mora sloneti na zaslisanju celokupnega prizadetega članstva. Nikakor pa ne sme biti odvisna od volje slučajno na čelu stoječega vodstva ali celo posameznika. Zakon o obrti, člen 393 točka a jasno določa, kdo je upravičen, da se izjavlja za spremembo ustroja zbornic. Da bi pa bila zaslšana vsa prisilna združenja ter prostovoljne organizacije in da bi se ista tudi pravilnim potem potom svojih skupščin izjavila za spremembo ustroja zbornic, to se ni zgodilo. V kolikor pa kdo smatra izjave, ki so jih dali neopravičeni činitelji za zadostne, potem je to pogrešno in krivično.

Čudimo se le, da se more načelno gledanje na sistem zbornic tako hitro menjati tudi pri onih ljudeh, ki so še pred tremi leti ob priliki zborničnih volitev vodili najostrejšo borbo proti cepljenju gospodarskih sil. Sedanji izgovori glede avtonomije obrtnega odseka zbornice ne drže. Res je, da je bila avtonomija obrtnega odseka zelo širokogrudna, edino eno napako je imela, in sicer to, da je bila blagajna za celo zbornico samo ena.

Delovanje obrtnega odseka v dosedanjem sestavu zbornice bi bilo pa lahko vsekakor boljše, ako bi v to ne manjkalo zadostne sposobnosti onih krogov, pri katerih se je žal pogrešalo za tako delo potrebna iniciativa. Smatramo za potrebno, da to ugotovitev še enkrat pribijemo, da se bo vedelo tudi tedaj, ko bo prinesel čas nove odgovornosti in nove dolžnosti, katerih pa je bilo doslej slovensko obrtništvo očitno.

Nas novi ustroj zbornice še daleko ne spravi iz ravnovesja. Zavedamo se, da je današnji čas več kot preresen, da bi radi novega razmerja ovirali prepotrebno delo na gospodarskem polju, za katero tudi naš obrtnik ne sme in ne more biti brez interesa. Ako so bili borci za ločeni sestav naše zbornice sposobni, da so več kot celo desetletje rajši zanemarjali delo za naše obrtništvo na gospodarskem poprišču in so z največjo drznostjo šli čez drn in strn preko vseh najbolj perečih vprašanj, ki so posegala v življenjski obstoj našega obrtnika, tedaj ne smejo misliti, da so se te vloge sedaj zamenjale. Kot predstavniki široke skupine in obširne organizacije slovenskega obrtništva smo smatrali za svojo dolžnost, svariti odgovorne činitelje na nepotrebnem cepljenju gospodarskih sil naše ožje domovine. Zastopali smo ta svoja načela v prepričanju, da se mora voditi borba okoli njih lojalno in tovariško. Žal sličnega razumevanja nismo našli v nasprotnih vrstah. Zaman so bila vsa svarila in s številkami podprta dokazila, da z osnovenjem ločene obrtne zbornice slovensko obrtništvo bistveno ne bo ničesar pridobilo, pač pa v materialnem pogledu mnogo izgubilo. Kako si vendar predstavljajo zagovorniki obrtniške zbornice? Ali mislijo, da bo ta zbornica s tem, da je ustanovljena že odredila slovenskega obrtnika? Ali se bo tudi v novi zbornici ponavljalo še naprej staro intrigantstvo in brezdelje v pravem pomenu besede? Ali pa so morda za tako zahtevo takšne posebne težnje? Pa menda vendar ne — politične?

Zakaj smo zagovarjali našo skupno zbornico naj številke govore

Prilčno pred dvanajstim leti se je načelo vprašanje delitve naše Zbornice in naenkrat se je porajala v vrstah obrtništva zahteva po ločeni zbornici. Že večkrat smo imeli

priliko, da smo pojasnili prednosti in nedostatke enega ali drugega načina glede sestave zbornice. Povedali smo odkritosrčno, da v sestavu skupne zbornice obrtništvo ne more izgubiti ničesar, pač pa lahko izgubi mnogo, ako se uvede ločena obrtniška zbornica. Delo in avtoriteta ene kakor druge bosta pa ostali vedno enaka. Izkušnja novo ustanovljenih obrtnih zbornic v državi so pokazali, da iste v svoji samostojnosti bistvenih uspehov lastnim pripadnikom niso mogle nuditi in da se je njih poslovanje vedno bolj moralo osredotočiti v skrb za svoj lastni materialni obstoj. Denarna sredstva so morala biti večja, če se je hotelo vsaj prilčno obdržati aparat v tisti višini, ki ga je zahteval tekoči dnevni posel. Kakor vidimo pri vseh ostalih zbornicah, so sredstva za pospeševanje obrta in drugih namenov, ki so v zvezi s tako ustanovo zelo počasi odmerjena. Znanih nam je celo nekaj primerov, kjer obrtništvo le s težavo vzdržuje svoje zbornice, ki so v stanu reševati le najnujnejše zadeve.

Mi v Sloveniji smo bili povezani z ostalimi gospodarskimi panogami v skupni zbornici, ki je baš z letošnjim letom zaključila svoje 90-letno delovanje. Priznati moramo, da je dosedanja skupna zbornica mnogo dobrega in koristnega ustvarila za obrtniški stan ter ga pod svojim okriljem močno čuvala in branila. Krivično bi bilo odrekat zasluge, ki so plod dolgotrajnega medsebojnega dela v skupni zbornici in prav je tudi, da damo vse priznanje odgovornim činiteljem, pa bodisi to iz vrst trgovine, industrije ali obrti, kakor tudi odlično sposobnemu uradništvu.

Danes, ko se pristopa k razmejitvi dosedanjega skupnega dela, vsekakor

Dejstvo je, da je obrtna zbornica v Ljubljani ustanovljena. Mi samo želimo, da bi v tej zbornici zavel res pravi obrtniški duh, da bo delo, ki ga ne bo malo, bilo samo v korist obrtniške celokupnosti. Živimo v časih, ki nujno kličejo k skupnemu in složnemu delu. Stare pregreške se mora hitro popraviti in urediti poslovanje na obrtniškem terenu v duhu obrtniške samozvesti. Leto dni so obrtniške prisilne organizacije pod težkim udarcem njih reorganizacije. Ves ta čas smo se zadovoljili, v kolikor pač je še tudi to funkcioniralo, zgolj z vpisovanjem in oprostitvijo vajencev ter evidenco pomočnikov. Onemogočeno je bilo vsako pozitivno delo za vsa druga pereča gospodarska vprašanja, ki so iz dneva v dan z vedno težjimi okoliščinami padala v obrtnikovo breme. Iz tega razloga delo naše nove zbornice ne bo lahko. Kakor rečeno, na celokupnem obrtništvu je danes ležalo, kako si bo v bodoče krojilo svojo obrtno organizacijo. Oni, ki prevzemajo s to novo ustanovo vodstvo, prevzemajo tudi veliko odgovornost. Želimo v interesu vsega obrtništva, da se bo delo v tej novi ustanovi vršilo le obrtništvo v korist in da bodo uspehi tudi plodonosni. Isti pa ne bodo izostali tedaj, ako bosta v novo ustanovljeni zbornici vladala duh obrtniškega tovarištva ni medsebojnega zaupanja. Vsemu temu pa je predpogoj, da se bo v tej zbornici vodila zgolj obrtniška stanovska politika ter da za razne strankarske primese in drugo tako navlaklo v njej ne bo mesta. Komur je več do političnega strankarstva kot do obrtno-gospodarskega dela, je bolje, da pusti to mlado ustanovo pri miru in se izživlja in udejstvuje tam, kjer je za to mesto.

Iskreno želimo, da se z novo nastopajočo dobo obrtništvo naše ožje domovine izmiri ter pristopi k stvarnemu in uspešnemu delu. *Pri tem delu pa mora sodelovati vsakdo, bodisi aktivno, bodisi pasivno, kajti napredek pri naša edino sloga!*

Širite „OBRTNI VESTNIK“!

ne bo odveč, ako še enkrat pregledamo statistične podatke, ki so nam na razpolago in si jih vzamemo za podlago pri bodočem delu v samostojni obrtni zbornici.

Iz statističnega gradiva vidimo, da so znašali dohodki obrtnega odseka Zbornice TOI v Ljubljani v razdobju 5 let in sicer:

	na dokladah: na taksah:		Skupaj:
	din	din	din
v l. 1935	221.538.—	136.420.—	357.958.—
v l. 1936	277.240.—	189.290.—	466.530.—
v l. 1937	238.812.—	184.677.—	423.489.—
v l. 1938	342.208.—	267.743.—	609.951.—
v l. 1939	332.673.—	379.104.50	711.777.50

Skupaj v 5 letih
1.412.471.— 1.157.234.50 2.569.705.50

V istem razdobju petih let pa so znašali posebni izdatki obrtnega odseka pri skupni Zbornici v gotovini kot sledi:

	din
v letu 1935	297.400.—
v letu 1936	475.570.—
v letu 1937	425.810.—
v letu 1938	628.836.—
v letu 1939	631.966.—

Skupaj v 5 letih 2.459.582.— din

Glasom tega izkaza zaznamuje obrtni odsek zbornice po odštetihih posebnih izdatkih samo v letu 1935 presežek din 60.558.— in v letu 1939 presežek din 79.811.50, dočim zaznamuje primanjkljaj v letu 1936 9.040.— din, v letu 1937 2.321.— din, v letu 1938 pa din 18.885.—.

Če odštejemo od skupnih dohodkov obrtnega odseka vse posebne izdatke, nam ostane v razdobju 5 let samo prebitok 110.123.50 din.

Pri tem pa moramo poudariti dejstvo, da so znašali za razdobje 5 let celokupni izdatki zbornice din in sicer:

	din	%
za leto 1935	3.310.560.—	10,5%
za leto 1936	3.340.997.—	12,6%
za leto 1937	4.935.085.—	11,6%
za leto 1938	3.771.442.—	18,5%
za leto 1939	4.423.299.—	16,3%

Skupaj v 5 letih din 19.781.383.—

Ako vzamemo razmerje čistega donosa, ki ga je prispevalo obrtništvo v zbornico, k celotnim izdatkom zbornice, potem znaša to v %, ki jih navajamo poleg celotnih izdatkov zbornice.

Nato moramo vzeti še posebej v obračun za vse osebne in stvarne potrebščine zbornice s prispevki za pokojninski sklad v gori omenjenem razdobju, h kateremu bi moralo obrtništvo po svojem stanju tudi sorazmerno prispevati vsaj toliko, kolikor znaša razmerje donosa k celotnim izdatkom. Potemtakem izgleda račun osebnih in stvarnih potrebščin zbornice s prispevki za pokojninski sklad takole:

	Izdatki zbornice	odpadajoči del na obrtni odsek
	din	din
v l. 1935	2.693.394.—	10,5% 282.500.—
v l. 1936	2.418.930.—	12,6% 304.100.—
v l. 1937	2.762.170.—	11,6% 320.100.—
v l. 1938	2.360.037.—	18,5% 435.700.—
v l. 1939	2.399.740.—	16,3% 390.200.—

Skupaj v petih letih din: 12.634.271.— 1.732.600.—

Iz tega sledi, da je obrtništvo v 5 letih prispevalo v zbornico 2.569.705.50 din.

Dobilo pa je v istem razdobju za svoje potrebščine in obrtne namene nazaj 2.459.582 din.

Razlika v višini 110.123.50 je šla na račun celokupne administracije in ostale režije, dasiravno bi moralo obrtništvo v tem času v razmerju svojega prispevka do celotnih izdatkov še plačati:

1.732.600.— din
manj 110.123.50 din
1.622.476.50 din

Torej je za primanjkljaj 1.622.476.50 din bilo obrtništvo na boljšem in so bili za ta znesek v razdobju petih let oškodovani ostali odseki.

Če vzamemo sedaj za bazo, da bodo prispevki v novo obrtno zbornico znašali od strani obrtništva okrog 700.000 din, če ostane pri sedanjih višinih doklad in pri neizpremenjenih taksah, in če za upravo tega aparata računamo skromno din 25.000.— mesečnih izdatkov, potem dobimo rezultat:

700.000.— din
manj 300.000.— „
ostane 400.000.— din

Teh štiristo tisoč dinarjev ostane torej za posebne izdatke in ustanove, ki so se sedaj vzdrževale pri skupni zbornici in so povprečno v zadnjih letih dosegle znesek preko 630.000.— din na leto.

Jasno je torej, da v materialnem pogledu slovensko obrtništvo veliko izgubi zaradi cepitve dosedanjega gospodarskega predstavništva in da bo morala nova obrtna zbornica, če bo hotela vsaj delno obdržati potrebe, ki so se stavile na njeno odgovornost, povečati doklade in takse. To pa za nas ni nobena ugodnost in radovedni smo, kaj poreče k temu obrtništvo, ko niti za svoja združenja v današnjih časih ni moglo zbirati potrebnih sredstev.

Josip Rebek

Mesarji in klobasičarji ter odmera pridobnine za leto 1941

Velike važnosti bo za mesarje in klobasičarje letošnje obdobje, to je odmera davka na pridobnino. Z ozirom na položaj teh obrtnikov v današnjih težkih prehranjevalnih prilikah želimo s tega mesta poudariti, da ni moj namen s temi vrsticami pokazati mesarje in klobasičarje kot trpiše, temveč kot gospodarstvenike, ki s svojim delom služijo najprej narodu, nato pa še državi ter banovini in mestom kot njihovi inkasatorji, a v poslednji vrsti šele svojim družinam, katerim omogočajo s svojim težkim delom obstanek. Znano nam je, da mora vsak človek služiti narodu in državi. Če pogledamo delo tega gospodarskega sloja in njegove napore pri izvrševanju poklica, moramo priznati, da doprinese svoj veliki del v človeški zajednici. Zato sedaj tudi ta sloj zahteva in pričakuje objektivnosti od merodajnih faktorjev v pogledu odmere davka na pridobnino. Naglasiti moram okolnost, ki me je vodila do te zahteve. Vsem je znano, da je blago, ki ga mesarji in klobasičarji prodajajo maksimirano in to

tako, da ti obrtniki na mnogih vrstah tega blaga izgubljajo od vloženega nabavnega kapitala, to je, da ga v mnogih slučajih ceneje prodajajo, kot so ga kupili. Na mnoge zahteve glede povišanja cen pa dobivajo vedno odgovor, da je to nemogoče z ozirom na težko situacijo, v kateri živimo. Ta gospodarski sloj pa ni v stanu, doprinesati žrtev v nedoglednost. Utegne se v bližnji bodočnosti dogoditi, da bo mesarska obrt docela uničena in to radi visoke režije in zvišane minimalne mezde, ki jo mora vsak mojster plačati svojemu pomožnemu osebju.

Če vse to razmotrujemo, pridemo do zaključka, da mesarski obrtniki ne morejo več od sebe samo dajati, temveč so nujno potrebni zaščite vsaj v pogledu odmere davka na pridobnino. Stalno se je namreč zasledovalo v preteklosti, da je bil davek na pridobnino pri tej gospodarski panogi previsoko odmerjen. Ponovitev te krivice pa bi v današnjih težkih časih pomeno upropastiti mesarski sloj.

Kaj je boljše: novi ali stari stroji?

Kupovanje že rabljenih strojev igra danes veliko vlogo. Splošna ekonomska situacija ne dopušča vedno kupovanja novih strojev, kar pa je sicer ideal vsakega podjetja.

nMogo lažje je nakupovati nove stroje, kakor pa stare. Nove stroje kupujemo naravnost iz tvornice, v brezhibnem stanju, z garancijo in navodili uporabe. Pri njih se nam daje prilika, da v garancijskem roku damo brezplačno popraviti vse pomanjkljivosti in poleg tega nam je tvornica še vedno kot svetovalec na razpolago. Nekaj povsem drugega pa je pri nakupu že rabljenih strojev. Tukaj ni vse tako jasno in vedno obstoji nevarnost, da postanemo žrtev brezvestne poslovne spretnosti. Pri nakupu starega stroja je nujno potrebno, da pokličemo kot izvedenca kaknega strokovnjaka, inženerja ali strojnega mojstra, da ga isti pregleda, sicer se nam utegne zgoditi, da utrpimo veliko izgubo. Če v resnici potrebujemo že rabljen stroj in se nam nudi prilika za cenen nakup, potem je to srečna prilika, da z malimi sredstvi zboljšamo in pomnožimo svoja pogonska sredstva. Sigurno škodo pa bomo utrpeli, če stroja ne rabimo ter ga kupimo le radi nizke cene in ga po nakupu zavržemo v kak kot, da tam rjavi in propada. Prvenstveno pa se moramo prepričati, če je stroj v resnici uporabljen. Na dražbah, od trgovcev ali tvornic, ki se hočejo iz kakršnega koli razloga znebiti strojev, se v resnici lahko prav isti poceni nakupijo. Toda, če nismo sami dovolj sposobni in strokovno vpeljeni, se moramo nujno predhodno posvetovati s strokovnjakom. Ta posvet lahko izostane edino v slučaju, ako imamo v delavnici že take ali vsaj slične stroje ter nam je potem njih poznano ravnanje z njimi in njihove lastnosti.

Cestokrat pa se dogodi, da se stroj prevzame in se ga ne preizkusi glede eventualnih napak in pokvar. Pozneje pa se ugotove različni, včasih tudi veliki nedostaki in posledica prejšnje površnosti je ta, da je tak stroj za novega lastnika večna skrb in muka. Potrebna so neprestana popravila, katerih stroški daleko prekoračijo kupno ceno in zgodi se, da ta starina požre tekom časa toliko denarja, da bi se zanj lahko nakupil povsem nov stroj. O vrnitvi stroja prodajalcu ne more biti več govora, škoda pa je nepopravljiva in velika.

Kakor je znano ima vsak stroj tudi svojo tovarniško številko. Pri nakupu starega stroja je treba najpoprej ugotoviti to številko in se takoj informirati pri tovarni, če ima na razpolago še vse rezervne dele takega stroja. Ako nam tovarna javi, da se pri njej lahko dobe rezervni deli, potem vemo, da je stroj uporabljen. Če pa se nam nudi prilika nakupa zelo starega stroja, odnosno modela, ki se nič več ne izdeluje in je zanj tudi nemogoče dobiti rezervne dele, je bolje, da se v kupitjo sploh ne podamo. Po vsem tem smo lahko prepričani, da bo v slučaju potrebe specialna izdelava enega ali drugega dela stala velike denarje.

Pri nakupu rabljenega stroja je torej nujno potrebno, da ga sami strokovno

pregledamo in če je kraj preveč oddaljen ter se pot ne izplača, da v tem slučaju pregled poverimo zanesljivemu strokovnjaku. Če tudi to ni izvedljivo, potem je treba dogovorito določiti primeren rok, v katerem si zadržimo pravico do vrnitve stroja. Najbolje je, da se ta rok določi pismeno. Ko dobimo stroj, ga je treba takoj praktično preizkusiti. Ta preizkušnja pa mora biti za nekatere stroje tudi več dni in reelni prodajalec se temu tudi ne bo protivil.

Pri strojih, ki delajo povsem mehanično in ki jih z dolgoletno uporabo dobro poznamo v vseh poedinostih, se nam ni treba bati izgube. Drug slučaj pa je pri strojih na motorni pogon. Če kupec pri nakupu kompliciranih strojev prosi za nasvet pravega strokovnjaka, ne pomeni to zanj nepotrebnih izdatkov, nasprotno pogostokrat veliko štednjo.

Kar se tiče cene rabljenih strojev, pa so oglasi v strokovnem tisku prav dobro merilo. Po večini se zahteva stalna cena, v sorazmerju s ceno kataloga, ki ga večje tvrdke gotovo imajo vedno pri roki. Naravno, da imamo v tem samo neko oporišče, ker tudi letnica dograditve stroja ne pove nič o njegovi uporabljivosti. Pogostokrat so stari, dalj časa rabljeni stroji, ki so bili strokovno sestavljeni in s katerimi se je pravilno ravnalo, mnogo boljši od malo rabljenih strojev, ki so bili premalo negovani in v rokah nestrokovnjakov.

Ni naš namen podcenjevati rabljenih strojev. Nasprotno naglasiti hočemo, da so tudi rabljeni stroji od velike koristi. Danes so take prilike, da na tisoče dobrih in v vsakem pogledu uporabljivih strojev leži zanemarjenih, dočim bi jih mnogi strokovnjaki mogli s pridom izkoristiti pri svojem poslu. Razlika v ceni pa je tolika, da se vedno izplača kupiti raje dober že rabljen stroj, kakor novega, kar je posebno važno danes, ko moramo varčevati na vseh koncih in krajih.

Če pa se kljub temu čujejo pritožbe o škodi zaradi nakupa starih strojev, leži krivda vedno na strani kupca, ki pri nakupu ni postopal z vso potrebno pazljivostjo in skrbnostjo, ki jo tak posel zahteva.

Kdor se v take kupčije ne razume, naj se nasloni na svet strokovnjaka, a kupčijo naj zaključijo šele tedaj, kadar je svoj posel vsetransko proučil in se prepričal o koristi, ki mu jo zamore tak stroj prinesiti.

Promet s surovimi kožami

Pod gornjim naslovom beremo v zadnjem času po časopisju zanimive vrstice, ki v jasni luči kažejo ozkosrčnost in enostransko pojmovanje zaščite enega gospodarskega stanu na škodo druge po vsem sorodni gospodarske panoge.

Nekak osrednji odsek trgovcev s surovimi kožami se v članku zavzema za to, da bi se trgovina s surovimi kožami postavila pod zakonsko zaščito v tem pravcu, da bi klavniče vodile evidenco surovih kož. Mesarji se taki nameri kar najodločneje upirajo in ne morejo dopustiti, da bi trgovci s surovimi kožami izvajali kontrolo nad mesarskim obratom.

Nujno je, da se mesarji pobrigajo za svojo bodočnost ter prilagode novim ekonomskim in gospodarskim potrebam življenja. Zanimivo in važno je, da s tega mesta poučimo javnost o dejstvu, da danes trgovci s kožami itak že sami diktirajo cene kožam ter se jim ne zdi potrebno, da bi o tako važnem vprašanju predhodno zaslišali mesarske organizacije. Zdravemu razumu se prav gotovo močno upira tudi okolnost, da bi osrednji odsek trgovcev s surovimi kožami izvajal kontrolo v mestni klavnici ter celo določal, komu naj se kože prodajajo. Pač pa je res, da je danes mnogo mesarskih mojstrov izpostavljenih stalnemu izkoriščanju nekaterih tvrdk, ki se pečajo s prekupčevanjem s surovimi kožami.

Trgovci s kožami ugotavljajo, da se je pri maksimiranju cene kožam »pozabilo na prepotrebno zaščito zakonite trgovine, meneč, da je že dovolj storjega z odmero pičlega trgovčevega zasluga. Zaradi pomanjkanja te zaščite, da je nastala zmeda, ki jo v splošno škodo močno izkoriščajo nekateri mesarji, ko kože zaklane živine sami so-

lijo. Vprašati moramo trgovce s kožami, če poznajo kaj dosti mesarjev, ki bi zidali velike tovarniške obrate ali bi na drug podoben način dokazali njihov »znatni« zaslugek. Čeprav se mesarski mojstri iz dneva v dan ob trdem telesnem naporu trudijo in dobesedno garajo, šestokrat žal le za svoj skromni eksistenčni obstoj, ki se le prepogostokrat ob zaključku življenjske dobe plačuje z življenjem v ubožnici. Gotovo pa je vsem tudi prav dobro znano, da na drugi strani trgovci s surovimi kožami ob veliko manjši režiji rapidno bogate ter pri svojem poslu zaslužijo ogromne vsote, ki pa jih oni iz navnosti ali iz hudobije imenujejo le »pičel zaslug«. Kdo zida tovarne in velike obrate ter nalaga ogromne kapitale, mesarji ali kožarji?

Pri vsem tem pa je vredno povedati tudi to, da ti trgovci prav za prav nič ne delajo, le prekupčujejo in špekulirajo, pospravijo pa seveda najlepši in največji del denarcev. Tisti pa, ki od ranega jutra v pozno noč dobesedno garajo in zmrzujejo ter z napornim telesnim delom služijo svoj vsakdanji kruh v mesnici in na trgu, in od katerih te kože prav za prav s trudom pridelane prihajajo, so prikrajšani in to tako, da se jim cene surovim kožam maksimirajo na tako sramotno nizko ceno, da z njo ni mogoče kriti niti režije, pri tem pa se cena usnju viša iz dneva v dan tako, da je dosegla danes že 6kratni iznos maksimirane cene surove kože. Stara generacija mesarjev tudi ne pomni, da bi bile cene vsem kožam enake.

Vprašanje maksimiranja cene surovim kožam in drugi problemi, ki danes zadevajo mesarsko stroko so življenjskega pomena za obstoj in normalizacijo razmer te stroke. V interesu splošnosti pa je vsekakor, da se živilska stroka mesarjev in klobasičarjev zaščiti v tem pravcu, da gotovi krogi ne bodo nad njo uveljavljali svojih metod, ki očitno streme za tem, da bi si na škodo te stroke še bolj množili in večali svoj kapital.

Katero olje je najboljšje za politiranje?

ADOLF DOLAK

Pri vsakem delu je zadovoljiv uspeh vezan na gotova pravila oz. predpogoje, ki poleg načina dela določajo tudi pravilno uporabo v poštev prihajajočih pripomočkov. Med številnimi pripomočki, katere rabi mizar pri izgotavljanju svojih izdelkov, je tudi olje. Olje rabimo za mazanje strojev, pri brušenju orodja, pri mastnem brušenju lesa in pri politiranju.

Oglejmo si olje, katero rabimo pri politiranju. Tu uporabljamo olje z namenom, da preprečimo lepljenje blazine med delom. V tem primeru je olje posredovalec za sprijetje v posameznih plasteh nanešene politure. Trajnost lesa in lepota politirane ploskve je odvisna od vrste, množine in od načina uporabe olja.

Katere vrste olja pridejo tu v poštev? Za politiranje uporabljamo olje in maščobe, katere dobimo iz rastlin, od živali in iz zemlje.

Rastlinska olja delimo splošno v dve skupini: 1. nesušilna, 2. sušilna olja. Za politiranje pride le sušilno olje v poštev. To je makovo, orehovo in laneno olje. Uporabljamo skoro izključno le laneno olje, ker je najboljšje in tudi najcenejše.

Zakaj uporabljamo samo sušilna olja?

Pri politiranih izdelkih moramo vedno računati s poznejšim izhlapevanjem ali izpotevanjem olja, ki je tem obilnejše in dolgotrajnejše, čim več ga je v porah lesa, oz. čim več smo ga pri politiranju uporabili.

Ako uporabljamo pri politiranju sušilno olje, lahko z gotovostjo pričakujemo, da po preteku 3—5 mesecev ne nastane na politirani ploskvi nikaka izprememba več, ker se je v tem času za politiranje uporabljeno olje izsušilo, izkristaliziralo. Tudi z lanenim oljem brušeni les bi moral ležati 3—5 mesecev predno se politira. V tem času se olje strdi in les dobi trdo, enakomerno in gladko površino. Na taki osnovi dosežemo z lahkoto trajno kritje in dober lesk, predpostavljajoč, da smo prvo polituro dali brez olja!

Čisto laneno olje omogoča lahko politiranje. Staro olje postane gosto in je za politiranje neporabno, ker maže.

Zemeljsko ali rudninsko olje je nesušilno. Je to znano parafinovo ali tudi belo polirno olje imenovano. Ker se ne zasuši, nastane izpotevanje olja na polituri ob vsaki priliki, posebno pri večji spremembi temperature. Ako smo uporabili tako olje za mastno brušenje, nismo nikdar sigurni pred pronicanjem olja skozi polituro. Poleg parafinovega olja uporabljamo tudi petrolej.

Od živalskih maščob uporabljamo čisto, ne soljeno svinjsko mast.

Pri ocenitvi uporabnosti navedenih maščob, pridelimo do naslednjega zaključka: **Laneno olje** je najprikladnejše za politiranje vseh temnih lesov. Za beli les (javor) je to olje neprikladno, ker spreminja barvo lesa. Prvotno lepa belina dobi sčasom rumenkasto barvo, ki je posledica oksidiranja olja. Ako hočemo ohraniti belino javorja neizpremenjeno, smemo politirati le s parafinovim oljem, petrolejem ali s svinjsko mastjo.

Pripomniti je treba, da uporaba svinjske masti dostikrat vara, ker se njen učinek občuti navadno šele, ko se politura nekoliko »spoti«. S petrolejem se trdo politira, zato dajemo v tem primeru prednost parafinovemu olju.

Ali ste že

poravnali naročnino za OBRTNI VESTNIK?

Če niste,

storite to čimpreje!

Bodite stanovsko zavedni in podpirajte svoj stanovski tisk!

Najboljša reklama

Odgovor na vprašanje, katera reklama je najboljša, zahteva resnega preudarka. V prvi vrsti že sama beseda »najboljša« lahko pomeni več stvari. Tako pomeni: največji zaslug, najsigurnejši zaslug, najhitrejši zaslug in zaslug, ki je dosežen z najmanjšimi stroški.

Najboljša reklama bi potem takem bila ona, ki nam jamči obenem največji, najsigurnejši in najhitrejši zaslug ter istočasno tudi zaslug, ki je dosežen z najmanjšimi stroški. Vse te prednosti pa je težko najti združene. Radi tega moramo v našem odgovoru na vprašanje, katera reklama je najboljša, označiti, v katerem pogledu nam bo reklama prinesla največ koristi. Če si iščemo najboljši kraj za delavnico, potem bodo lokali v glavnih ulicah in prometnih križiščih, kjer bi sigurno imeli največ prometa, tako dragi, da nam se jih ne izplača najeti. Tako je tudi z reklamo.

Tudi beseda reklama ima mnogostranski pomen. Mnogi mislijo pod tem izrazom na različna sredstva propagande, izmed katerih potem zbirajo. Kdor se interesira za najboljšo reklamo, hoče dobiti nasvet, ali bo v njegovem primeru imela največ uspeha reklama pisma, reklama oglasov v časopisju ali reklama potom radija in filma. Za tem se moramo vprašati na primer pri reklamah z letaki, ali je bolje iste poslati po pošti, ali je bolje iste priključiti dnevni časopisju? Ali zopet: ali je bolje dati lepake voziti po mestu z avtomobilom ali nositi po ljudeh? Ali zopet: provizorne izlozbe urediti v centru mesta ali na periferiji itd?

Če hočemo na gornja stavljen vprašanja dati odgovor, katera reklama je najboljša, moramo najprej dobro premisliti, v kateri smeri obeta ena vrsta reklame več od druge. Končni uspeh reklame zavisi kajpada od mnogih faktorjev. Najbolje je, da si sestavimo pregled, v katerem se primerjajo vse prednosti in slabe strani poedinih reklam za gotov slučaj. Nobena vrsta reklame pa ne more biti uspešna za vsako robo, v vsakem času itd.

Sicer pa ni važno in nujno vedno samo to, da se izbere ravno najboljša reklama. Poglavitno je, da se najde taka vrsta reklame, ki odgovarja za gotov predmet v gotovem času. Ko smo ocenili vrednost poedinih vrst reklame ter

dognali vse njihove dobre in slabe strani, potem lahko s kombinacijo dveh ali več vrst reklam izpopolnimo nedostatke ene s prednostmi druge.

Nikdar pa ne smemo gledati samo na trenutni uspeh reklame. Nekatere vrste reklam so v stanu prinesiti momentalno sicer lepe koristi, a žal pogrešamo pri njih trajnega delovanja. Na vse to in še na marsikaj moramo gledati, kadar iščemo najboljšo reklamo.

Rok za plačilo koledarja je potekel 15. januarja 1941. Prosimo vse, ki koledarja še niso plačali, da to čimpreje store! — Čekovna številka 14043.

Pojasnila glede oskrbe z moko

Banovinski prehranjevalni zavod (Prevod) je dal listom pojasnilo, iz katerega povzemamo:

Te dni bodo delili občinski prehranjevalni uradi po vsej Sloveniji nakaznice za pšenično moko in pšenično-turšični kruh. Pri tem bodo postavljeni pred hudo nalogo, da bodo morali nakaznico tudi odreči marsikom, ki bi jo rad dobil. Občinski prehranjevalni uradi morajo postopati po predpisih, ki jih imajo v pogledu dodeljevanja krušnih kart. V naslednjem želimo pojasniti, da so taki predpisi pogoj za red pri oskrbi Slovenije s krušno moko.

Kakšne so zaloge pšenice

Zaloge pšenice v Sloveniji so tako majhne, da jih bomo v štirih mesecih porabili, ako jih bomo delili tako, kakor smo jih delili v januarju, ko je Prevod razdelil 250 vagonov pšenične moke, kar pa se je zdelo vsem premalo.

Ako je v Sloveniji okrog 700.000 oseb, ki morajo kupovati pšenično moko, kakor ceni Prevod, more pri količini pšenične moke, ki je na razpolago, dobiti vsaka oseba po tri in pol kg na mesec. Tako je to v banovi odredbi tudi določeno. Ako bi se delila moka med večje število ljudi, mora biti mesečna količina za toliko manjša.

Skupna mesečna količina pšenice se ne da povišati, ker zadoščajo zaloge le za štiri mesece in bo treba dokupiti do avgusta še okrog 1000 vagonov pšenice, ako naj ostane pri zdajšnji količini. Pri tem je treba vedeti še to, da se pšenica v Vojvodini ne da lahko kupiti.

Neupravičene pritožbe

Ob uvedbi krušnih kart je Prevod prejel mnogo pritožb. Glede na to smatra Prevod za najboljšo, da odgovori javno.

Skoraj ni stanu, ki ne bi bil ugotovil, da z določeno količino pšenične moke ne bo mogel opravljati svoje težko delo in da se mora uvrstiti vsaj med težake. Nekaterim pa tudi težaška določena količina ne zadostuje. Oni mislijo, da morajo dobiti več, po 6 do 9 kg na osebo in mesec. Pri tem se sklicujejo na to, da so dobivali tudi med svetovno vojno po 9 kg. Pozabljajo pa, da je bila takrat to celotna količina moke. Zdaj pa ta količina sploh še ni omejena. Nakup turšične moke je še svoboden. Pozabljajo pa poleg tega še glavno: da je razpoložljiva količina pšenične moke točno določena in da se ne da povečati.

Prevelik naval na karte

Se ostreje je treba zavrtni neupravičen naval na karte. Pri nas je po mestih še marsikatera vreča pšenične moke po zasebnih gospodinjstvih. Na kmetih pa kljub slabi žetvi v januarju še ni mogel biti porabljen poslednji mernik pšenice. Pa se dobe občine in srez, kjer bi oskrbeli najrajši kar vse občane s krušnimi kartami. Ako bi se krušne karte res tako delile, bi se število kart silno povečalo. Tako bi bilo treba razdeliti razpoložljivo količino pšenične moke z večjim številom krušnih kart in bi morali zmanjšati mesečno količino moke na osebo, ki je zdaj določena. Naposled bi morali odrediti, da bi se dajalo povprečno na osebo in mesec le po 2 kg moke namesto po 3.5 kg kakor je sedaj določeno. To znižanje količine na osebo, bi se morali resnično potrebni zahvaliti tistim ljudem brez sramu in poštenja, ki že imajo svojo odmerjeno količino moke, pa bi jo radi na karte še enkrat dobili.

Tako postopanje je v takih okoliščinah zločin, ki je hujši od tatvine. S

tem bi jemali res potrebnim to, kar jim pripada. V oskrbo s krušnim žitom pa bi se zanesel nered. Zato imajo občinski prehranjevalni uradi strog nalog, da takega postopanja ne dopuščajo. Vse dobronamerno občinstvo pa prosimo, da preskrbovalne urade pri tem prizadevanju podpre. V Nemčiji so kaznovali nekoga, ki je sleparil z živilskimi kartami, s smrtjo. Tudi pri nas so za take reči določene stroge kazni.

Zaloge se ne smejo skrivati

S prvim januarjem je bilo treba vse zaloge pšenične moke v oddajališčih prijaviti, da bi prišla ta zaloga v splošni oskrbovalni načrt. Po večini so se tej dolžnosti odzvali. Prišlo pa je na Prevod tudi več prijav, da so hoteli mnogi ta predpis izigrati. Tu moramo javno grajati postopanje nekaterih tkalinskih tvornic v Kranju, ki so začele deliti zaloge iz svojih skladišč v trenutku, ko bi jih bilo treba prijaviti. Ukrenili bomo vse potrebno, da se bodo taki primeri kaznovali.

Karte se dobivajo le v eni občini

Nekatere občine so na podlagi lažne prijave izdale večje število kart, kakor bi smele. Zato naj bodo preskrbovalni uradi pri izdaji kart previdni. Vsako prijavo naj pregledajo, vsako lažno prijavo naj takoj javijo. Vsakemu, ki poda lažno prijavo, naj takoj odrečejo izdajo vsake karte, tudi one, do katere bi imel po resnični prijavi pravico.

Preskrbovalni uradi naj strogo pazijo, da ne bodo nekateri dobivali kart v dveh ali še več občinah. Ako kdo stane v drugi občini, kakor pa je zaposlen, ne more dobiti karte v dveh občinah. Na to naj preskrbovalni uradi še posebno skrbno pazijo.

Kako kupuješ krušne karte

1. Testenine, pšenična in ržena moka ter zdrob se kupujejo navadno le v trgovini ali oddajališču, v katerem rodbina te potrebščine stalno kupuje in je to trgovino ali oddajališče v vprašalni poli navedla. En kilogram testenin je enak pri nakupu enemu kilogramu moke ali zdroba.

2. Kruh in žemlje se lahko kupujejo na karte v pekarni ali v gostilni po želji odjemalca. Za žemljo se odda kupon za 75 gr moke. Gostilne bodo dobile za tuje in nestalne goste manjšo količino brez kart. Kruh iz te moke se bo oddajal le, dokler kontingent moke ne bo izčrpan. Kontingentirana bo tudi poraba moke v slaščiarnah in pekarnah za fino pecivo.

3. Pri prvi dodelitvi moke v februarju bo dodeljena trgovinam, pekarnam

in gostilnam kot predujem ona količina moke, ki jo določi občinski prehranjevalni urad ob upoštevanju dozidajšnjega prometa z moko, kruhom in testeninami v teh obratih. Pozneje bodo imele pekarnice in gostilne pravico na ono količino moke, za katero bodo predložile odrezke kart. Ta količina se poveča še za stalno določene kontigente moke, ki se oddajajo brez kart (v gostilnah za nestalne goste, za slaščiarnice in luksuzno pecivo v pekarnah).

Stabilizacija notranje vrednosti dinarja

Vprašanje kritja izrednih državnih izdatkov za narodno obrambo na denarnem trgu

Včeraj je imel upravni odbor Narodne banke prvo sejo, odkar so z ukazi kr. namestništva imenovani poleg guvernerja dr. Milana Radosavljevića in prvega podguvernerja dr. Iva Belina novi člani upravnega odbora. Po prečitanih ukazu in pred prehodom na dnevni red je guverner dr. Milan Radosavljević podal tole izjavo: V drugi imam čast, biti na čelu naše Narodne banke. Ko izrekam svojo zahvalo za izkazano mi zaupanje, izjavljam, da se bom trudil, da ga opravičim in da bom z vami storil vse, da bo delovanje Narodne banke na višini položaja in v celoti v skladu s pravnimi koristmi državnega in narodnega gospodarstva. Čeprav so se razmere zaradi motenj, nastalih v zvezi z vojno, znatno izpremenile, moramo računati z današnjimi dejstvi in problemi, ki se vsiljujejo tudi naši denarni ustanovi, in gledati, da v popolnem soglasju s poklicnimi činitelji najdemo primerne solucije. Ko z zadovoljstvom ugotavljamo ugodno stanje naše kovinske podlage, ki nam je zanesljivo poročilo za utrditev našega denarstvenega in gospodarskega položaja, izjavljam, da bomo razen tega začeli proučevati in iskati vse možnosti za razbremenitev Narodne banke in za kritje državnih izdatkov za narodno obrambo na denarnem tržišču. V upanju, da bodo naša stremeljenja rodila pozitiven uspeh, vas, gospodje, vabim k skupnemu složnemu delu.

Na seji so sprejeli bilanco in račun dobrih in izrednih za preteklo leto, ki se po členu 34. bančnih statuten predlože finančnemu ministru v odobritev. Na koncu so po členu 46. statuta Narodne banke določili za člane izvršilnega odbora za leto 1941. gg: Ivana Avseneka, Anta Kovačevića in dr. Dragoljuba Novakovića, člane upravnega odbora banke, ki bodo skupaj z guvernerjem in podguvernerjem sestavili izvršilni odbor banke.

Iz skupščine skupnega združenja obrtnikov, ki je bila v nedeljo 26. januarja 1941. v Grajski dvorani v Radovljici

Tudi v našem radovljiškem srezu so bila strokovna združenja krojačev in čevljarjev ukinjena, kljub temu da je imelo vsako za sebe dosti preko sto članov, ter sta bili obe združenji delavni, osobito delo krojaške zadruge pod vodstvom g. Gogala iz Jesenic bi lahko služilo za zgled marsikateremu združenju.

Večine našega obrtništva v srezu je želela, da bi se, če je že moralo tako biti, ustanovilo v vsem srezu eno skupno združenje, katerega sedež bi določilo obrtništvo samo na svoji prvi skupščini, kakor je bilo to v odločbi zbornice za TOI določeno.

S tem bi bilo ustrezno našim čevljarjem in krojačem, ki bi v enem združenju lahko še naprej delali skupno v odsekih, kot v svojih strokovnih združenjih.

Proti tej odločbi se je pritožilo skupno združenje na Bledu, da naj ostane ta v srezu dve skupni združenji in to na Bledu in na Jesenicah, z motivacijo, da skupno združenje na Bledu mora ostati še nadalje zaradi številnega članstva in da je združenje v srezu najstarejše. Tej pritožbi je Kraljevska banska uprava ugodila in imamo tako dve skupni združenji v srezu, eno na Jesenicah za sodni okraj Jesenice in Kranjska gora, ter sodni okraj za Radovljico in Bled.

Ker je bil po izjavi merodajnih gospodov sedež bodočega skupnega združenja že v naprej v Radovljici, smo pričakovali od pritožnikov iz Bleda, da se bodo opirali na njihovo tradicijo in na vse v pritožbi navedene razloge, ter dali glasno izraza na skupščini in protestirali. Toda v naše veliko razočaranje ni bilo gospodov pritožnikov niti enega, ki bi vsaj formalno protestiral, oziroma vsaj omenil in vprašal zakaj prememba sedeža. Nič in čisto nič.

Iz tega sledi, da je bil apritožba Blejčanov vložena le n željo in interesov gotovih oseb,

Po drugi strani smo pa slišali pred skupščino razno šušljanje pri združenju na Bledu itd., ter smo pričakovali tozadevnega pojasnila. Toda zopet nič in zopet vse tiho.

Sedaj nekaj statistike z dnevnega reda skupščine.

Zaradi nesklepčnosti ob določeni 9. uri ovtori g. komisar Kocijančič Janez skupščino ob 10. uri, ter se je med ter nabralo blizu 300 obrtnikov.

Po otvoritvenem in pozdravnem govoru g. komisarja, se je oglašil k besedi sreskega načelstva g. Reja, ki je v lepih besedah pojasnil delovanje oblasti do posameznih organizacij in posameniziko mter poudaril, da bo obrtništvo imelo uspeha od svojih organizacij le tedaj, če bo složno šlo na delo za svoje interese.

Tov. Ambrožič, je kot večletni član obrtnega odseka zbornice pojasnil, da likvidacije in prekonasacije združenj ne nosi krivde obrtni odsek pri dosednji skupni zbornici, pač pa je to delo le enega gospoda. To pojasnilo se mu zdi potrebno, ker je dosti članov strokovnih združenj užaljeno in da ne bodo imeli napačnega mnenja zakaj je to prišlo.

Sedanje združenje ima po komasaciji 493 članov, ki bo po končani statistiki štel preko 500 članstva. Preostalo premoženje skupnega združenja na Bledu, ki ga je prejelo novo združenje, znaša okroglo 24.000 din.

Članarina bo diferencirana po velikosti obrata od 30 do 100 din. Proračun znaša 38.530 din izdatkov, in ravno toliko dohodkov.

Za volitve nove uprave in nadzorstva je vladalo veliko zanimanje, toda po sporazumu med obema skupinama je bila predlagana le ena lista s predsednikom Wagnerjem, barvarjem v Radovljici, na čelu, ter na predlog tov. Ambrožiča voljena z vzklikom.

Ostali dnevni red je obsegal običajne formalnosti, ustanovitev poverjeništev in odsekov in ker ni bilo nikakih predlogov, je bila skupščina ob pol 12. zaključena.

Čitajte in širite OBR T N I V E S T N I K !

ZANATSKA BANKA

Kraljevine Jugoslavije
A. D.

PODRUŽNICA LJUBLJANA
Gajeva ulica 6
TELEFON ŠT. 20-30

CENTRALA BEOGRAD
GLAVNA PODRUŽNICA ZAGREB
PODRUŽNICA SARAJEVO

Delniška glavica	Din 75.000.000.—
Udeležba države	Din 30.000.000.—
Rezervni fond nad	Din 5.000.000.—

PODELJUJE
obrnikom in obrtnim podjetjem menična in hipotekarna posojila, kredite na tekoče račune in posojila na zastavo državnih vrednostnih papirjev.

SPREJEMA
od vsakogar vloge na hranilne knjižice in tekoče račune po najugodnejšem obrestovanju.

UPRAVLJA
imovino in fonde obrtniških ustanov in organizacij.

IZDAJA
garancijska pisma za licitacije.

IZVRŠUJE
najkulantnejše vse ostale bančne posle.

Obrtniki!
V vašem lastnem interesu je, da vse svoje denarne posle izvršujete pri svojem denarnem zavodu!

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

je največji slovenski pupilarnovarni denarni zavod

Dovoljuje posojila na menice in vknjižbe

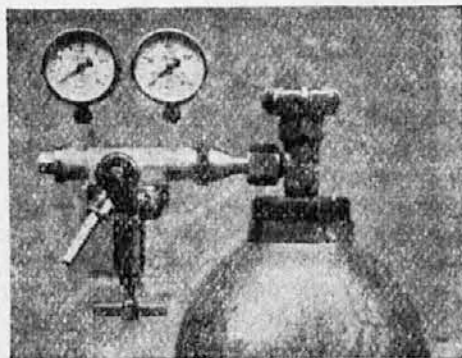
Za vse vloge in obveze hranilnice jamči

MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA

AGA-RUŠE

ZDRUŽENE JUGOSLOVENSKE TVORNICE

ACETILENA IN OKSIGENA D. D. — RUŠE

dobavlja OBR T N I Š T V U za AVTOGENO VARJENJE najboljši KISIK v jeklenih valjih po 5 in 6 m³, pod pritiskom 150 atm. Ta kisik je popolnoma suh, brez škodljivih primesi ter se dobavlja s čistoto 99%, kar je za tehniko avtogenega varjenja in rezanja izredno velike ekonomične važnosti. Jekleni kisikovi valji se morajo uporabljati le s pomočjo posebnega redučnega ventila, ki mora biti dobro konstruiran in solidno izdelan. Te prednosti ima:

REDUČNI VENTIL »AGA-RUŠE« Z NAVZDOL OBRNENIM REGULIRNIM VIJAKOM.

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje **30** let posojila v tekočem računu, proti vknjižbi in poročtvu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam.

Lastna denarna sredstva so znašala 31. dec. 1938
Din 3.255.940.64, varnostni zaklad Din 1.215.350.—
rezervni zaklad Din 1.183.820.—